

Междинен съкратен финансов отчет

СТОЛИЧЕН АВТОТРАНСПОРТ ЕАД

30 септември 2023 г.

Съдържание

	Страница
Междинен доклад за дейността	-
Междинен отчет за финансовото състояние	1-2
Междинен отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход	3
Междинен отчет за промените в собствения капитал	4
Междинен отчет за паричните потоци	5
Пояснения към финансовия отчет	6

**МЕЖДИНЕН АНАЛИЗ НА ДЕЙНОСТТА,
ВКЛЮЧАЩ И АНАЛИЗ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ФИНАНСОВИТЕ И
НЕФИНАНСОВИТЕ ЦЕЛИ СЪГЛАСНО ЧЛ. 61, АЛ. 2, Т. 2
ОТ ПРАВИЛНИК ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ЗАКОНА ЗА ПУБЛИЧНИТЕ
ПРЕДПРИЯТИЯ
НА „СТОЛИЧЕН АВТОТРАНСПОРТ“ ЕАД
ЗА ПЕРИОДА 01.01.2023 – 30.09.2023 г.,**

I. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДРУЖЕСТВОТО

1. СТАТУТ НА ДРУЖЕСТВОТО

„Столична компания за градски транспорт-автотранспорт“ ЕАД е създадена в Република България с Решение № 4 на Столичен общински съвет по Протокол № 31 от 28.07.1997 година и в съответствие с Решение № 1 от 19.05.1998 година на Софийски градски съд, чрез отделяне от „Столична компания за градски транспорт“ ЕАД. Дружеството поема активите и пасивите на „Столична компания за градски транспорт“ ЕАД в частта на предприятия АТ-1 „Земляне“, АТ-2 „Малашевци“, АТ-3 „Дружба“, АТ-4 „Република“, база „Обеля“ и почивна станция „Ахтопол“. От 08.12.1998 г. е пререгистрирано като самостоятелно Акционерно дружество – „Столична компания за градски транспорт-автотранспорт“ АД.

С решение на Софийски градски съд от 02.12.2002 г., Дружеството е пререгистрирано като „СТОЛИЧЕН АВТОТРАНСПОРТ“ ЕАД, с едноличен собственик на капитала Столична община. Запазен е предметът на дейност на Дружеството.

Преобразуването на акционерното дружество в еднолично е част от стратегията за насърчаване развитието и създаване на благоприятна среда за работата на масовия градски автобусен транспорт в Столицата. По този начин се постигна създаването на единна координирана политика, касаеща всички транспортни оператори на територията на Столицата, от гледна точка на финансиране и контрол.

Дружеството е регистрирано като акционерно дружество в Търговския регистър към Агенцията по вписванията с ЕИК 121683408, седалище и адрес на управление гр. София, район Красно село, ул. Житница № 21.

Предметът на дейност на Дружеството е извършване на превоз на пътници с автобуси, техническо обслужване и текущ ремонт, реализация на приходи и контрол, както и всяка друга дейност, която не е забранена със закон.

С устройствения правилник е уредено устройството, дейността и вътрешното управление на Дружеството. Съгласно разпоредбите на глава трета, чл. 6 от Устройствоия правилник в Дружеството са обособени три производствено-структурни поделения.

„Столичен Автотранспорт“ ЕАД организира, осъществява и отговаря за изпълнението на своите задължения по дългосрочен тристранен договор, сключен между Дружеството, Столична община и „Център за градска мобилност“ ЕАД и ежегодно утвърдена икономическа

рамка, в която са определени параметрите на транспортната задача, цената на километър пробег и източниците на финансиране. Дружеството организира цялостната си дейност въз основа на проучвания, прогнози и програми за развитие в съответствие с този договор.

„Столичен Автотранспорт” ЕАД осъществява превоз на пътници по регулярни градски и крайградски линии за обществен пътнически превоз, специализирани и случайни превози на пътници, както и допълнителни пътнически превози, свързани със социални, атрактивни и представителни ангажменти на Столична община, по решение на Столичен общински съвет. При аварии и/или ремонти в Електротранспорта и Метрополитен, по разпореждане на Столична община и „Център за градска мобилност” ЕАД. Дружеството извършва превоз по заместващи линии, както и превоз на пътници на БДЖ на територията на Столична община и Софийското поле. Това определя „Столичен Автотранспорт” ЕАД като гарант за изпълнение на транспортната задача на Столична община.

Дружеството извършва дейността си чрез три организационно и производствено обособени поделения – в югозападната част на Столицата – „Земляне”, в североизточната част – „Малашевци” и в югоизточната част – „Дружба”. Поделенията са обезпечени кадрово и организационно за извършване на всички основни и помощни дейности по организиране, контрол и изпълнение на поставената транспортна задача.

2. СТРУКТУРА НА КАПИТАЛА И РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ

Акциите на Дружеството не са регистрирани на фондова борса.

На 16.08.2023 г. в Търговския регистър е вписано увеличение на капитала на дружеството чрез апортиране на вземане на Столична община, в размер на 1 500 000 лева, представляващо част от заем по Договор СОА23-ДГ56-390 от 13.02.2023 г., предоставен от ЕСК на "Столичен автотранспорт" ЕАД.

Към 30.09.2023 г. съдебно регистрираният капитал на дружеството е 34 117 209 лв.

Едноличен собственик на капитала на дружеството е Столична Община с ЕИК/ПИК 000696327.

3. УПРАВЛЕНИЕ И КОНТРОЛ

Дружеството е с едностепенна система на управление - Съвет на директорите в състав:

Председател: Илия Гътовски

Членове:

Йовелина Тихова.

Любомир Ковачев,

Лъчезар Пеков,

Слав Монов

Изпълнителен директор: Слав Монов

Дружеството се представлява от Слав Монов и Илия Гътовски.

Одитен комитет в състав:

Иван Петков

Михаил Петров

Николай Николов

Столичен Автотранспорт” ЕАД е основно структурно звено от единната система за градски пътнически транспорт в София и осъществява превоз на пътници по регулярни градски и крайградски линии за обществен пътнически превоз, специализирани и случайни превози на пътници, както и допълнителни пътнически превози, свързани със социални, атрактивни и представителни ангажменти на Столична община, по решение на Столичен общински съвет. При аварии и/или ремонти в Електротранспорта и Метрополитен, по разпореждане на Столична община и „Център за градска мобилност” ЕАД. Дружеството извършва превоз по заместващи линии, както и превоз на пътници на БДЖ на територията на Столична община и Софийското поле, по предварителна заявка или трансбордиране при аварии. Това определя

„Столичен Автотранспорт“ ЕАД като гарант за изпълнение на транспортната задача на Столична община.

С устройствения правилник е уредено устройството, дейността и вътрешното управление на Дружеството. В глава трета, чл. 6 на Устройствения правилник е записано, че в Дружеството са обособени три производствено структурни поделения.

В „Столичен автотранспорт“ ЕАД от 2008 г. е въведена Система за управление на качеството /СУК/, сертифицирана по международния стандарт ISO 9001:2000, а от 2009 г. по ISO 9001:2008 с обхват „Обществен превоз на пътници, периодични прегледи за проверка на техническата изправност на ППС III категория и сервизни услуги на ППС“. В резултат от непрекъснато подобряване на системата за управление и съгласно изискванията на договора за обществен превоз на пътници, от 2013 г. дружеството е сертифицирано и по стандарт EN 13816:2002 с обхват „Обществен превоз на пътници“ и по ISO 9001:2015 с обхват „Обществен превоз на пътници, периодични прегледи за проверка на техническата изправност на ППС III категория и сервизни услуги на ППС“.

Във връзка с успешно преминат извънреден одит, от 6 юли 2020 г. е разширен сертифицирания обхват на дейности във връзка с безопасността на движение със сертификат EN 39001:2002.

През отчетния период няма приета икономическа рамка на обществения транспорт в Столична община за 2023 г., в която се определят параметрите на транспортната задача, цената на километър пробег и източниците на финансиране.

II. ПРЕГЛЕД НА РАЗВИТИЕТО, РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ДЕЙНОСТТА И СЪСТОЯНИЕТО НА ПРЕДПРИЯТИЕТО КЪМ 30.09.2023 Г.

ЕКСПЛОАТАЦИОННА ДЕЙНОСТ

I. Изпълнение на транспортната задача.

През отчетния период, „Столичен Автотранспорт“ ЕАД има основен дял за осигуряване пътуванията на гражданите в Столицата и околностите, независимо от структурните промени и програми за развитие на обществения пътнически превоз (ОПП). Тази тенденция се запазва в предвидими бъдещи периоди.

За изпълнение на транспортната задача за ОПП Дружеството разполага с 661 бр. автобуси – 264 бр. съчленени и 397 бр. единични, от тях нови електрически 6 метрови с марка Карсан – 30 бр. и 22 бр. 8 метрови Хайгери и 1 бр. Неоплан – двуетажен, който е под наем в Дружеството.

Въведеното извънредно положение, с цел овладяване разпространението на COVID - 19 в страната и на територията на Столична Община, предизвика много промени в експлоатационната дейност на „Столичен Автотранспорт“ ЕАД, част от които все още не са приключили:

- От 13 март 2020 година Дружеството преустанови експлоатацията на автобусни линии N1, N2, N3 и N4 (нощен транспорт);

Дружеството стартира годината без икономическа рамка. Разчетът по експлоатационни планове за деветмесечието на 2023 г., е в размер на **24 871 476 км.** Действителният план по действащи разписания е в размер на: **24 546 269 км.** Реално изминатият маршрутен пробег през периода е в размер на **24 502 042 км.**

През отчетния период Дружеството подобри обслужването на пътниците с автобусен транспорт на територията на Столична Община чрез следните действия:

- Увеличаване броя коли по линии 49, 67 и 260
- Увеличение на броя съчленени автобуси по линия 111

- С ускорение на времепътуването на автобусна линия № 4, е постигнат синхрон в общите участъци с линии №№ 1 и 3.
- Увеличен брой курсове на линия № 69 до местност „Ярема“.
- За по-добро обслужване на жителите в кв. Студентски град беше намален интервалът на движение на колите в СлВ на автобусна линия 280, а линия 294 се обслужва с още една кола.
- От 01.04.2023 г. по линии с №№ 63 и 66 са въведени нови разпасания с по-късни часове на курсовете за и от „Златните мостове“ и хотел „Морени“.
- Във връзка с Решение № 135 по Протокол № 71 от 23.02.2023 год. на Столичен общински съвет „За разширяване и увеличаване на маршрутните линии по проект „Автобуси до училища на територията на Столична община“ и заповед на СОА23-РД95-161/31.03.2023 г. Столична община:
- АП Земляне - разкри нови линии с режим на работа само в делник както следва:
 - **Автобусна линия № У1 с маршрут:** от спирка код 0564 „Балканкар АД“ на ул. „Житница“, ул. „Житница“, надясно по бул. „Никола Мушанов“, продължава по бул. „Възкресение“, наляво по бул. „Вардар“, надясно по ул. „Алеко Туранджа“, наляво по бул. „Александър Стамболийски“, надясно по бул. „Вардар“, надясно по ул. „Божурище“, надясно по ул. „Цар Симеон“, надясно по бул. „Константин Величков“, наляво по ул. „Пиротска“ и надясно по бул. „Христо Ботев“ до специализирана спирка с код 6085 „32 СУ Св. Климент Охридски“ преди кръстовището с бул. „Тодор Александров“
 - **Автобусна линия № У2 с маршрут:** от спирка с код 0657 „Ж.к. Люлин-5“ за автобусни линии № 82, 108 и 310 по бул. „Добринова скала“, надясно по бул. „Райко Даскалов“, наляво по бул. „Панчо Владигеров“, надясно по бул. „Царица Йоанна“, наляво по бул. „Д-р Петър Дертлиев“, надясно по бул. „Сливница“, наляво по ул. „Габрово“, надясно по бул. „Скопие“, надясно по ул. „Подполковник Калитин“, наляво по бул. „Ген. Столетов“, надясно по бул. „Княгиня Мария Луиза“, надясно по ул. „Опълченска“, наляво по бул. „Сливница“, надясно по бул. „Христо Ботев“, надясно по бул. „Тодор Александров“, надясно по ул. „Опълченска“, надясно по ул. „Пиротска“ до специализирана спирка код 6086 „18 СУ Уилям Гладстон“.
- Във връзка със заповед СОА23-РД95-279/18.05.2023 г. на Столична община:

Считано от 26.05.2023 г. спирка с код 6430 „Метростанция Княгиня Мария Луиза“, крайна и начална за автобусна линия № 27 в локалното пътно платно на бул. „Княгиня Мария Луиза“ преди бул. „Ген. Н. Столетов“ придобива статут на „двойна спирка“ и на нея ще спират и автобусите от линии № 77, 82, 85, 86, 101 и 285.
- Във връзка с писма СОА23-ВК66-5397-[1]/20.06.2023 г. и СОА23-ВК66-5397-[2]/22.06.2023 г. на Столична община,

От 24.06.2023 г. линия 505 (с маршрут от Площад Орлов мост до парк музей Врана“: с решение на СОС се преномерираща на Х50 и ще бъде обслужвана с двуетажен нископодов и климатизиран автобус - от Столичен автотранспорт ЕАД – поделение АТ Малашевци.
- Поради намален пътничопоток до „Митница Суходол“, на линия 107, беше възстановен старият маршрут до кв. Карпузица. Поради същата причина, беше прекратена експлоатацията на линии с №№ 75 и 384 за предпразник/празник, както и автобусна линия 294, беше временно закрыта от 14.08.2023 г. до 15.09.2023 г.
- На автобусна линия 58, беше удължен маршрутът до гара Владая, считано от 24.08.2023 г.
- За по-добро обслужване на национален парк Витоша от месец септември бяха осигурени 4 коли оперативен резерв за линии 63 и 66.
- На основание Заповед № СОА-23-641/14.09.2023г., считано от 18.09.2023 г. бяха въведени в експлоатация допълнителни автобусни линии с №№ 802, 803 и 804, в делнични дни, за обслужване на райони: Горна баня, Вилна зона Витоша и Карпузица.
- През отчетния период Дружеството извърши превоз по заместващи линии, поради ремонт на релсовия път на „Столичен електротранспорт“ ЕАД в размер на 374 014 км.
- Изпълнението на транспортната задача по подразделения и общо за Дружеството е, както следва:

Таблица 1

Подземен	Изпълнен маршрутен пробег, км	
	30.9.2023	30.9.2022
Земляне	8 746 762,539	8 894 493,480
Малашевци	8 274 036,839	8 346 170,201
Дружба	7 481 242,133	7 429 168,688
„Столичен Автотранспорт ЕАД“	24 502 041,511	24 669 832,369

Таблица 2

Подземен	Изпълнение на маршрутния пробег, %	
	30.9.2023	30.9.2022
Земляне	99,70%	99,88%
Малашевци	99,91%	99,94%
Дружба	99,74%	99,94%
„Столичен Автотранспорт ЕАД“	99,79%	99,92%

Изпълнението в 99,79 % на транспортната задача през периода макар и да запазва високото ниво от предишната година, започва да намалява. Причина за това са понижаващият се КТГ, породен от недостатъчно финансиране и увеличаващия се недостиг на водачи.

Високият процент на изпълнение на транспортната задача се дължи на мерките по:

- подобряване организацията и контрола на транспортния процес;
- проследяване на превозните средства, чрез съвременна система за позициониране в реално време;

Санкциите наложени на Дружеството, за допуснати нарушения и неизпълнение на транспортната задача по чл. 5, от Регламент (ЕО) 1370/2007 за ОПП през деветмесечието на 2023 год. са в размер 0,85 ст./km маршрутен пробег при 0,50 ст./km за 2022 г.

Трудности за осъществяване на ОПП и редовността на курсовете, се създават от масовата недисциплинираност на другите участници в движението - неправилно спиране и паркиране, неспазване правилата за движение, незачитане на обособените бус-ленти без видеонаблюдение, неефективни фази на светофарите, ограничена или почти никаква възможност за фаза по заявка и др.

Неизвършените курсове, независимо от причините, несъмнено влошават качеството на транспортното обслужване и създават негативни настроения у гражданите към обществения транспорт. Приоритетна задача за Дружеството през отчетния период бяха мерките за намаляване на нередовните и неизвършени курсове, чрез строг контрол и прилагане на системата за санкции, заложен в Вътрешните правила за организация на работната заплата.

II. Контрол и управление на транспортния процес

През отчетния период „Столичен Автотранспорт“ ЕАД планира краткосрочно дейността си, като разработва Експлоатационен план за съответното тримесечие, който се приема от „Център за градска мобилност“ ЕАД и се утвърждава от Възложителя – Столична община.

Превозният процес на целия автотранспорт се контролира и управлява от автоматизирана система (АСКУП) на „Център за градска мобилност“ ЕАД, която обхваща всички автобуси за ОПП на Дружеството.

Движението на автобусите по маршрутите се наблюдава с програмен продукт, базиран на GPS-информация за местоположението на автобусите, която се актуализира на всеки 5 (пет)

секунди. Информация за местоположението на автобусите се подава от бордовите устройства на новата AVL система. Всичко това позволява по-добро, по-точно и непрекъсваемо следене на возилата.

Контролът и управлението на превозния процес се извършва централизирано от Център за координация и контрол (ЦКК-АВТОТРАНСПОРТ), при спазване изискванията на Договора за ОПП и поддържане комуникация с ОККБД и диспечерските центрове в подразделенията на „Столичен Автотранспорт“ ЕАД.

През периода, при работата със системата АСКУП все още се срещат известни трудности, дължащи се на:

- проблеми с управлението от новата AVL система на визуалната и гласова информираност на пътниците в превозните средства;
- липсата на поддръжка, поради изтекъл договор на ЦГМ за бордовите AVL устройства;

III. Безопасност на движението

"Столичен Автотранспорт" ЕАД има изградени звена за контрол и безопасност на движението, които следят за изпълнението и спазването на ЗДП. Периодично се анализира броят и характерът на възникналите пътно-транспортни произшествия (ПТП) и се разработват програми и мероприятия за ограничаването им.

През деветмесечието на 2023 год. са регистрирани общо 742 броя ПТП с участие на МПС на Дружеството. През същия период на 2022 год. са регистрирани общо 670 броя ПТП с участие на МПС на Дружеството.

През отчетният период на 2023 год. интензивността на участие на МПС на Дружеството в ПТП е едно на всеки 33 022 км общ действителен пробег за автобусите от ОПП, при едно на 37 188 км за същия период на 2022 год.

През отчетния период относителният дял на ПТП по вина на водачи от Дружеството е 36,7%, за 2022 година – 31,4 %.

Нивото на ранените при ПТП е 0,03 бр./ПТП – през деветмесечието на 2023 г., при - 0,05 бр./ПТП за същия период на 2022 год.

През отчетния период на 2023 г. няма смъртни случаи с участие на МПС на Дружеството, броят на ранените се е увеличил в сравнение с 2022 г., вследствие на две тежки ПТП-та с много пострадали.

Наблюдава се повишаване на общия брой регистрирани ПТП с участие на МПС на Дружеството. Увеличеният брой ПТП се дължи на повишената интензивност на общия автомобилен поток по трасетата на маршрутните линии от автобусния ОПП, ускорените разписания и увеличената средна скорост на движение на автобусите в градски условия.

В рамките на общата превозна дейност, допуснатите ПТП и нанесените телесни повреди при тях по вина на водачите, определят "Столичен Автотранспорт" ЕАД като не рисков транспортен оператор за ОПП.

ТЕХНИЧЕСКА ДЕЙНОСТ

I. Автобусен парк

Автобусния парк, с който Дружеството изпълнява транспортната задача за ОПП, е както следва:

Таблица 3

Автобус, тип	Година за експлоат. 30.09.2023 г.	Доставени	Година за експлоат. 30.09.2023 г.	Използ. износост, % към 30.09.2023 г.	Използ. износост, % към 30.09.2023 г.
18 метрови	264		264		
Mercedes O345 G	4		4		
Mercedes O345 G Conecto	49		49	63,00	64,00
MAN SG 262	25		25	69,00	68,00
MAN Lion's City G	186		186	92,00	91,00
12 метрови	338		396		
Mercedes O345 S	3		3	70,00	71,00
Mercedes O345 S Conecto	30		30	70,00	71,00
BMC 220 SLF	43		43	61,00	63,00
Mercedes C628.310	35		35	82,00	81,00
Yutong ZK6126HGA	110		110	90,00	89,00
Yutong ZK6128BEVG	20		20	75,00	74,00
BMC320Procity CNG	60		60	87,00	87,00
Mercedes-Benz Intouro	15	6	21	64,00	67,00
Yutong ZK6126HGA CNG	22		22	86,00	87,00
HIGER KLQ6832GEV		22	22		50,00
KARSAN E JEST		30	30		40,00
Общо ОПП	602		660	77,00	73,00

Забележка: Коефициентът на използваемост на автобусите е определен за час „пик“ по експлоатационен план за първото тримесечие на съответната година.

Структурата на автобусния парк по средна възраст, екологични показатели и общ пробег от началото на пускането в експлоатация е, както следва:

Таблица 4

Автобус, тип	Количество, бр.	Средна възраст, год.	Директивна	Година на произв. (доставка)	Общ пробег от пускане в експлоатация, км
18 метрови	264	11,3			
Mercedes O345 G	4	24	ЕВРО 2	1 998	над 1 300 000
Mercedes O345 G Conecto	49	19	ЕВРО 3	2 003	над 1 000 000
MAN SG 262	25	24	ЕВРО 2	1 999	над 1 300 000
MAN Lion's City G	126	7	ЕВРО 6	2014-2015	над 420 000
MAN Lion's City G	60	3	ЕВРО 6	2 019	над 150 000
12 метрови	396	8,8			
Mercedes O345 S	3	22	ЕВРО 2	2000	над 800000
Mercedes O345 S Conecto	30	20	ЕВРО 2	2002	над 800000
BMC 220 SLF	43	17	ЕВРО 3	2005	над 1000000
Mercedes C628.310	35	14	ЕВРО 4	2008	над 800000
Yutong ZK6126HGA	110	6	ЕВРО 6	2016	над 300000
Yutong ZK6128BEVG	20	4	Електричество	2018	над 150000
BMC320Procity CNG	60	4	ЕВРО 6	2018	над 150000
Mercedes-Benz Intouro	21	10	ЕВРО 5 и 6	2011-2012-2015	над 300000
Yutong ZK6126HGA CNG	22	4	ЕВРО 6	2018	над 100000
HIGER KLQ6832GEV	22	0	Електричество	2023	под 50000
KARSAN E JEST	30	0	Електричество	2023	под 50000
Общо ОПП	660	10,2			

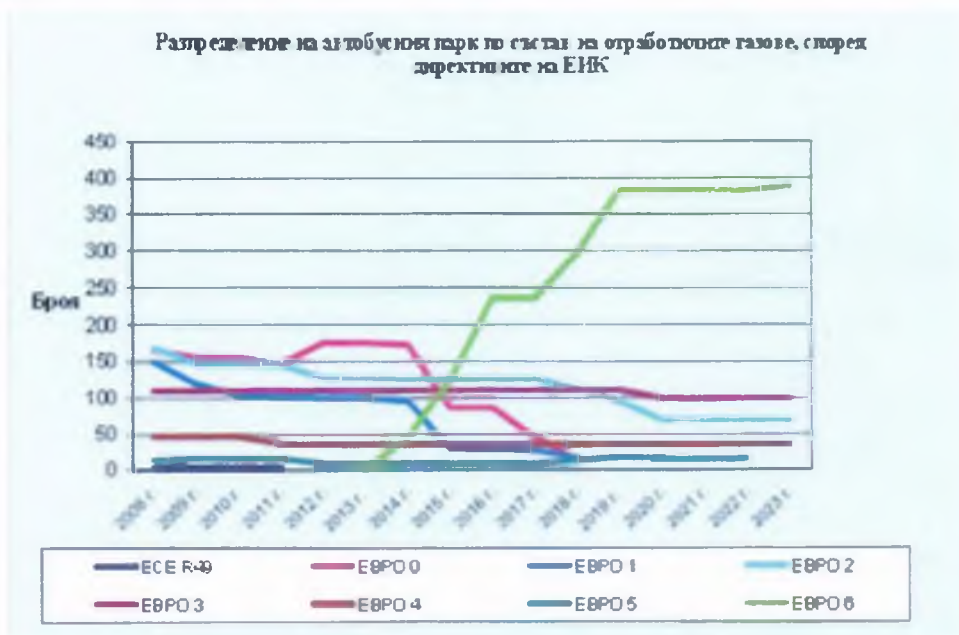
За обслужване на маршрутите на ОПП дружеството към края на деветмесечието разполага с 396 бр. 12-метрови автобуси, от марки „Yutong“ в три модификации – 38,38 %; BMC в две модификации – 26,01 % „Mercedes“ в три модификации – 22,47 %. Всички автобуси са доставяни нови през 2000 год. O345S и през 2002 год. O345S Conecto. За обслужване на маршрутите по Наредба 2 на МТ (чл. 4 на Регламент (ЕО) 1370/2007) през 2005 год. са доставени нови 61 бр. автобуси BMC 220 SLF – Евро 3; а през 2008 год. - 35 бр. нови автобуси „Mercedes“ 628.310 – ЕВРО 4. През втората половина на 2016 година са доставени и пуснати в редовна експлоатация нови 110 бр. автобуси „Yutong ZK6126HGA“ ЕВРО 6. В края на 2018 година са доставени 10 броя ЕВРО 5, през 2020 година още 5 броя и през шестмесечието на 2023 г. още 6 бр. ЕВРО 6 туристически автобуси „Mercedes Inturo“, които са предназначени да обслужват линиите до природен парк Витоша; 20 броя електрически автобуси „Yutong“; 22 броя автобуси „Yutong CNG“ и 60 броя автобуси BMC320PROCITY TR CNG. През втората половина на 2022 год. и през отчетния период са доставени 30 бр. 8-метрови електрически автобуси HIGER KLQ6832GEV и 22 бр. също електрически 6-метрови автобуси KARSAN E JES.

С това подновяване средната възраст на 12-метровите автобуси е 8,8 години.

За обслужване на маршрутите за ОПП дружеството към края на отчетния период разполага с 264 бр. 18-метрови автобуси от две марки - „MAN“ и „Mercedes“ (в по две модификации). Всички автобуси са доставени нови, както следва - „Mercedes“ в периода 1998-2003 год., автобусите „MAN SG 262“ през 1999 год. През 2014/15 год. са доставени 126 автобуса Евро 6, работещи само с природен газ, марка „MAN Lion's City G“, а през 2019 год. още 60 бр. които са в редовна експлоатация.

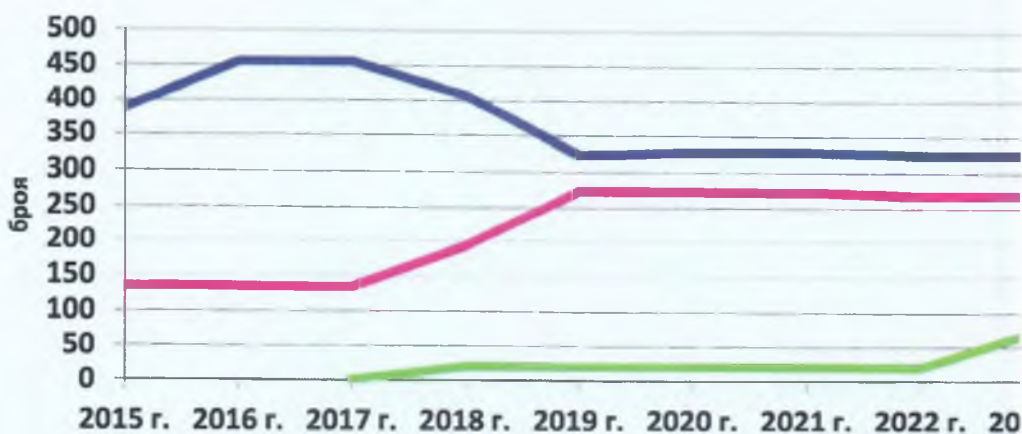
Към 30.09.2023 год. средната възраст на 18-метровите автобуси на „Столичен Автотранспорт“ ЕАД след извършеното обновление и отчисляване на стари автобуси е 11,3 години.

От данните в таблицата се вижда, че след извършеното подновяване средната възраст на автобусния парк от 9,66 год. е под общоприетата в световната практика възраст за отчисляване 12 год. при среден годишен пробег 60 000-70 000 km.

По експлоатационния план Дружеството поддържа резерв в рамките на 23 % за покриване на временни маршрути при ремонт на трамвайната и тролейбусната мрежа и други пътнически транспортни услуги.

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА АВТОБУСНИЯ ПАРК ПО ИЗПОЛЗВАНО ГОРИВО

Към 30.09.2023 год. "Столичен Автотранспорт" ЕАД експлоатира 539 бр. нископодови автобуси, които са 81,6 % от списъчния брой за ОПП.

II. Експлоатационни разходи

1. Ремонт на автобуси.

През деветмесечието на 2023 год. не е извършван ремонт на автобуси в заводски условия (основно на каросерията), както и през същия период на 2022 год.

По отношение на ремонтната политика се очертава следната трайна тенденция: Не се очертава сериозно намаляване обема от необходими ремонти и средства за тях.

Не извършването на ремонти в заводски условия води до непредвидима продължителност на престой на автобуси в сервизите на поделенията поради скъсани шасита, силно корозирали сектори от конструкцията, изгнили подове и др.

Очертава се една сериозна група от над 100 бр. автобуси на възраст над 15 години.

2. Ремонт на агрегати и възли за автобусите.

По отношение на основните агрегати – двигатели и скоростни кутии (автоматични и механични) за автобусния парк на "Столичен Автотранспорт" ЕАД се наблюдава почти същата тенденция, както при ремонта на возилата – частично възстановяване поради неритмични и ограничени доставки на части. През отчетния период ремонтът на тези агрегати е извършван само в собствените сервиси на Дружеството. Наблюдава се ръст на ремонтите за автобусите които са доставени преди 10-12 години с предавателни кутии Voith и ZF.

Един по-ефективен начин за намаляване разходите за ремонт на агрегати е извършването му в специализирани отделения в сервизните комплекси на поделенията. Един пример за ефективност на този подход е дейността на специализираното централизирано звено за ремонт на автоматични предавателни кутии в поделение "Малашевци", обслужващо и останалите поделения. Продължава традицията двигатели да се ремонтират само в собствените сервиси в поделенията на Дружеството, като фактическите разходи са около два-три пъти по-малко, в сравнение с извършването на услугата от външни фирми в предходните години, при запазване на следремонтния ресурс.

Съществуващото технологично оборудване в сервизните комплекси е съобразено с текущата поддръжка на возилата и е свързано главно с демонтажни и монтажни операции.

3. Техническо обслужване

През отчетния период се запазва тенденцията от деветмесечието на 2022 год. за почти 100 % изпълнение на периодичните планови обслужвания (ТО-1 – 88,9 % и ТО-2 – 98,0 %) на подвижния състав. Не се наблюдава тенденция за неизпълнение на този показател, напротив постига се преизпълнение за някои марки автобуси. Това се дължи на извършването на по-малък пробег от планирания по данни на дежурните механици за фактическото състояние на автобусите. Тази тенденция се наблюдава при автобусите на възраст над 15 години, които са около 20 % от съществуващия парк. При сравнително новите марки автобуси такова преизпълнение не се наблюдава.

ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

В системата на "Столичен Автотранспорт" ЕАД дейностите свързани с опазването на околната среда от вредностите при изпълнение на производствените задачи са насочени в следните направления:

1. Намаляване вредностите от транспортните средства

Дейностите по намаляване на вредностите от транспортните средства са насочени в следните направления:

- подновяване на парка с автобуси по изискванията на Европейското законодателство и съгласно подписаните международни споразумения за ограничаване на вредните емисии;
- използване на алтернативно газово гориво (природен газ) и доставка на автобуси с чисто газови двигатели;
- използване на автобуси с електрическо задвижване вместо класическите двигатели с вътрешно горене;
- използване на евро-дизел и подобрители за подобряване изгарянето на течните горива;
- ограничаване работата и отчисляване автобусите с влошени екологични показатели;
- оптимизиране работата на возилата и намаляване на средния експлоатационен разход на дизелово гориво;
- използване на външни автомобилни гуми с висок клас на изнosoустойчивост на протекторите.

На територията и на трите поделения на Дружеството има изградена и действаща АГКС за зареждане на автобуси със сгъстен природен газ и постове за зареждане на автобуси с електрическо задвижване.

2. Други дейности по намаляване замърсяването на околната среда:

За намаляване замърсяването на околната среда от производствената дейност по изпълнението на транспортната задача се извършват следните дейности:

1. Организирано е разделно събиране на отпадъците от сервизния и битовия сектор;
2. Перманентен мониторинг на локалните пречиствателни съоръжения за отпадни води от сервизната дейност и гаражните площадки;
3. Организиран са специализирани площадки с ограничен достъп за временно съхранение на отпадъците до извозването им от специализирани фирми.

ЧОВЕШКИ РЕСУРСИ

За осъществяване на своята дейност Дружеството разполага със сравнително балансиран екип от висококвалифицирани специалисти и изпълнителни кадри, който допринася за реализиране на мисията и целите на дружеството.

По отношение на числеността на персонала, в дружеството се провежда балансирана политика, която да отговаря на нуждите на производствения процес.

През отчетния период Дружеството изпълнява транспортната си задача със следната численост на персонала по видове:

Таблица 5

Вид персонал	30.09.2023		30.09.2022	
	щатен	списъчен	щатен	списъчен
Водачи МГТ	1 342	1 097	1 342	1 236
Сервизни работници	335	309	303	289
Други работници	398	366	389	364
АУП	130	127	129	122
Общо за Дружеството	2 205	1 899	2 163	2 011

През деветмесечието на 2023 г. списъчният състав на водачите извършващи обществен превоз на пътници (ОПП) е намален със 139 човека в сравнение с деветмесечието на 2022 г. Щатният персонал в категориите сервизни работници е увеличен през месец септември с откриването на щатни бройки за стажанти във връзка с провеждане на обучение в реална работна среда (дуално обучение) на 20 ученици от Професионална гимназия „Макгахан“ по професия „Техник транспортна техника“, специалност „Автотранспортна техника“ и 20 ученици от Професионална гимназия „Макгахан“ по професия „Електротехник“, специалност „Електрообзавеждане на електрически превозни средства за градски транспорт“. По този начин Дружеството ще осигури и обучи ключов персонал необходим за поддръжката на новодоставените електрически и други нови превозни средства.

Общото намаление на персонала през деветмесечието на 2023 г. спрямо деветмесечието на 2022 г. е със 112 човека.

Структурата на заетостта по вид персонал, съответства на дейността и потребностите на „Столичен Автотранспорт“ ЕАД, за предоставяне на високоефективни транспортни услуги.

С приключване на Ковид кризата се наблюдава отчетлива тенденция за намаляване броя на водачите, която се дължи на недостига им в цяла Европа и според различните източници е между 500 и 600 хиляди незаети щатни бройки.

С оглед ограничаване негативното въздействие на зависимостта от ключов персонал, „Столичен Автотранспорт“ ЕАД има изградена комплексна вътрешна организация, която гарантира до голяма степен дългосрочното изпълнение на ангажиментите на Дружеството към нейните служители. Ръководството на Дружеството е осигурило провеждане на обучения за придобиване на категория «Д» на кандидати за работа, които обвързва със сключване на тригодишни трудови договори за работа. Изготвен е рекламен клип за набиране на водачи, който се излъчва в радио ефира. В превозните средства е поставена информация за набирането на водачи. Работи се в тясно сътрудничество с посредници от бюрата по труда за търсене и наемане на персонал.

Правата и задълженията на работниците и служителите са уредени чрез Колективен трудов договор със срок на действие 15.12.2021 г.-15.12.2023 г., като по този начин и чрез поетите ангажименти от страна на Дружеството се управлява този риск.

Основната месечна заплата на всички работници и служители в Дружеството се увеличи със 150 лева, считано от 01.03.2023 год. и с още 150 лева, считано от 01.09.2023 год., съгласно Споразумение за сътрудничество №СОА23-ДГ56-527/13.03.2023 г. между Столична община, Синдикалните организации и транспортните дружества.

ИКОНОМИЧЕСКА ДЕЙНОСТ. АНАЛИЗ НА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ КЪМ

30.09.2023 Г. И СЪПОСТАВКА КЪМ 30.09.2022 Г.

Столицата притежава най-голямата и най-сложна градска транспортна система в България. Тази система е единна и включва: автобусен; трамваен; тролейбусен транспорт и метрополитен.

Дружеството е основно структурно звено от единната система за градски пътнически транспорт в София и е зависимо от общите тенденции в сектора на автотранспортната дейност.

В тази насока целта на ръководство на Дружеството е оптимизация на финансирането, за реализиране на по-високо качество на транспортното обслужване и постигане на икономическа и социална ефективност, отговарящи на изискванията на потребителите.

През деветмесечието на 2023 година, Дружеството осъществяваше дейността си със значителни затруднения, в резултат на неблагоприятните обстоятелства, свързани с причинените от пандемичните мерки кризисни процеси, енергийната криза, безпрецедентната от десетилетия световна ценова инфлация, войната в Украйна и усложнената геополитическа обстановка.

Огромното сътресение в глобалната икономика, в частност доведе до редица негативни последици за Дружеството, изразяващи се в драстично увеличен размер на разходите за горива и ел. енергия, минимален паричен поток и свързаните с това ограничения, за необходимо присъщи разходи за дейността на Дружеството. В резултат на положените усилия за минимизиране на икономическите последици, през отчетния период размерът на разходи за дейността е намален с почти 7 000 хил. лв. в сравнение със същия период на 2022 година. Дружеството има просрочени задължения към доставчици и други институции, поради липса на необходимите парични средства за разплащане на задълженията си към своите контрагенти. С цел запазване нивото на просрочените задължения и минимизиране на тяхното увеличение през отчетния период, на основание Решение № 1005 от 15.12.2022 на Столичен общински съвет е сключен договор № СОА23-ДГ56-390 от 13.02.2023 г. между Столична община и Столичен автотранспорт ЕАД, съгласно който Столична община предоставя на Столичен автотранспорт ЕАД заем в размер на 1 912 440 (един милиона деветстотин и дванадесет хиляди четиристотин четиридесет) лева, за срок от 60 месеца с едногодишен гратисен период.

С Решение № 596 от 29.06.2023 Столичен общински съвет дава съгласие Столична община да апортира в капитала на Столичен автотранспорт ЕАД с цел неговото увеличаване, част от свое вземане възникнало на основание договор за паричен заем № СОА23-ДГ 56-390 от 13.02.2023 г. сключен между Столична община и Столичен автотранспорт ЕАД. Увеличението се извършва чрез издаване на 1 500 000 (един милион и петстотин хиляди) нови поименни акции с номинална стойност 1 (един) лев всяка една. Промяната е вписана в Търговския регистър на 16.08.2023 г.

С Решение № 709 от 27.07.2023 Столичен общински съвет дава съгласие Столична община да извърши непарична вноска в капитала на Столичен автотранспорт ЕАД, с цел неговото увеличаване, свои вземания възникнали на основание договори за паричен № СОА21-ДГ56-575 от 19.05.2021, № СОА22-ДГ56-24 от 14.01.2022 г, № СОА22-ДГ56-4165 от 22.12.2022 г. , Анекс № СОА22-ДГ56-4166 от 22.12.2022, № СОА21-ДГ56-390 от 13.02.2023 г., Допълнително. споразумение № СОА23-ДГ56-3075 от 27.07.2023.

Дружеството генерира основните си приходи от превоз на пътници, на територията на Столична община.

Приходите за обезпечаване дейността на „Столичен Автотранспорт” ЕАД се формират от:

- транспортна услуга за превоз на пътници – възнаграждение от Възложител;
- компенсация и субсидии от държавния бюджет;
- собствени приходи, реализирани главно от продажбата на карти за еднократно пътуване от водачите на автобуси

През деветмесечието на 2023 г. реализираните собствени приходи от продажба на карти за еднократно пътуване от водачите са в размер на 2 900 хил. лв., а за деветмесечието на 2022 г. собствените приходи са в размер на 2 592 хил. лв.

Размерът на приходите е запазен на нивото на 2022 година. Приходите за отчетния период са в размер с 100 925 хил. лв., а за съответния период на 2022 год. са в размер на 102 032 хил. лв.

Структурата и относителният дял на приходите са както следва:

Таблица 6

№	Приходи	хил.лв.	отношение %	хил.лв.	отношение към 2022 (%)	
		30.9.2023		30.9.2022	30.9.2023	30.9.2022
	I. Приходи от дейността					
1	Приходи от предоставяне на услуги	48 695	19,16%	40 864	48,25%	40,05%
2	Приходи от финансираня	52 006	-14,77%	61 019	51,53%	59,80%
3	Други приходи	224	50,34%	149	0,22%	0,15%
	Общо за група I	100 925	1,38%	102 032	100%	100%
	II. Финансови приходи					
	Общо за група II	0		0	0%	0%
	Общо приходи от дейността I-II	100 925	1,38%	102 032	100%	100%

Общите разходи за отчетния период са в размер на 106 230 хил. лв., а за 2022 год. са в размер на 113 159 хил. лв., което представлява намаление със 6,12%.

Структурата на разходите по икономически елементи е както следва:

Таблица 7

№	Разходи	хил.лв.	отношение %	хил.лв.	отношение към 2022 (%)	
		30.9.2023		30.9.2022	30.9.2023	30.9.2022
	I. Разходи по икономически елементи					
1	Материали	32 218	-30,50%	46 357	30,33%	40,97%
2	Външни услуги	3 618	-2,72%	3 719	3,40%	3,28%
3	Амортизации	13 784	9,05%	12 865	12,98%	11,37%
4	Персонал	51 442	7,14%	47 174	48,43%	41,69%
5	Балансова стойност на продадени активи (без продукция)				0%	0%
6	Други разходи	1 976	133,85%	845	1,86%	0,75%
	Общо за група I	103 038	7,14%	110 960	97,30%	96,96%
	II. Финансови разходи					
1	Разходи за лихви	0		0	0,00%	0,00%
2	Други разходи	3 192	45,16%	2 199	3,00%	1,94%
	Общо за група II	3 192	45,16%	2 199	3,00%	1,94%
	Общо разходи за дейността I-II	106 230	6,12%	113 159	100%	100%

Таблица 8 Разходи без ДДС в лв./км пробег

Показатели	30.9.2023		30.9.2022
	БЕЗ ДДС в лв.	с ДДС	с ДДС
Материали	1,68	1,31	1,89
Външни	0,26	0,15	0,15
Амортизации	0,54	0,56	0,52
Заплати и осигуровки	2,17	2,1	1,91
Други	0,12	0,21	0,12
Общо	4,77	4,33	4,59
Пробег, хил. км	25 909	24 506	24 637

За деветмесечието на 2023 г. година фактическите разходи на „Столичен Автотранспорт” ЕАД са 4,33лв./км, а за същия период на 2022 год. са 4,59 лв./км.

Таблица 12

ФИНАНСОВИ КОЕФИЦИЕНТИ:	30.09.2023 г.	30.09.2022 г.
EBITDA	11 671	3 937
EBIT	-2 113	-8 928

ВЕРОЯТНОТО БЪДЕЩО РАЗВИТИЕ НА ПРЕДПРИЯТИЕТО

Дружеството има утвърдена от Принципала „Програма за развитие на автобусния транспорт на територията на Столична община за периода 2016-2018 год.“, която предвижда обновяване на автобусния парк чрез доставката на 192 броя нови автобуси:

- 60 броя. съчленени с двигатели работещи с природен газ;
- 60 бр. единични автобуси, с двигатели работещи с природен газ;
- 22 бр. единични автобуси, с двигатели работещи с природен газ;
- 20 бр. единични електрически автобуси;
- 20 бр. автобуси с хибридно или друго неконвенционално захранване;
- 10 бр. 9-метрови автобуси за други пътнически и специализирани превози.

Към края на отчетния период „Програма за развитие на автобусния транспорт на територията на Столична община за периода 2016-2018 год.“ е изпълнена на 99.9%. Доставени и въведени в експлоатация в периода 2018 г. - 2019 г. са 162 броя автобуси.

Всички новодоставени автобуси са със стандарт на двигателя ЕВРО 6, нископодови, климатизирани и пригодени за свободен достъп от хора в неравностойно положение.

Извън програмата бяха доставени:

- 10 броя употребявани, климатизирани туристически автобуси с механични предавателни кутии за обслужване на планинските маршрути със стандарт ЕВРО 5 през 2018 год.
- 5 броя употребявани, климатизирани туристически автобуси с механични предавателни кутии за обслужване на планинските маршрути със стандарт ЕВРО 6 през 2020 год.
- 6 броя употребявани, климатизирани туристически автобуси с механични предавателни кутии за обслужване на планинските маршрути със стандарт ЕВРО 6 през 2023 год.
- 1 брой двуетажен автобус под наем с експериментална цел.

Към 30.09.2023 г. стойността на коефициента на незабавна ликвидност на „СТОЛИЧЕН АВТОТРАНСПОРТ“ ЕАД нараства, както и този на абсолютна ликвидност поради нарастване на паричните средства. Дружеството не отчита текущи финансови активи.

Таблица 10

ПОКАЗАТЕЛИ ЗА РЕНТАБИЛНОСТ:	30.09.2023 г.	30.09.2022 г.
Рентабилност на Основния Капитал	-0,16	-0,34
Рентабилност на Собствения Капитал (ROE)	0,78	3,59
Рентабилност на Активите (ROA)	-0,03	-0,07

Таблица 11

ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ЗАДЪЛЖНОСТ:	30.09.2023 г.	30.09.2022 г.
Коефициент на задлъжнялост	-23,75	-50,78
Дълг / Активи	1,04	1,02
Коефициент на финансова автономност	-0,04	-0,02

Дружеството продължава да провежда политика за обновяване на автобусния парк с цел повишаване качеството на транспортното обслужване и задоволяване потребностите на пътниците от сигурен, удобен и надежден транспорт.

Ръководството търси нови, алтернативни начини за осигуряване на средства за обновяване на автобусния парк като финансиране по оперативни програми. Сключен беше административен договор за безвъзмездна финансова помощ № Д-34 -98/09.10.2019 г., регистрационен номер BG16M1OP002-5.004-0005-C01 във връзка с одобрен проект №BG16M1OP002-5.004-0005 „Изпълнение на дейности за подобряване качеството на атмосферния въздух в Столична община чрез доставка на 52 броя нови електрически автобуси и специализирано оборудване за тях” по Оперативна програма „Околна среда 2014 -2020 г.”. Дейностите по проекта са:

- Доставка на 52 броя нови електрически автобуси и специализирано оборудване за тях. 30 нови електрически автобуса с дължина от 5.5-7.5 м, специализирано оборудване за тях и 22 нови електрически автобуса с дължина от 7.6-9.6 м и прилежащо специализирано оборудване;

- Повишаване на електрическите мощности, прокарване на трасе, изграждане на нови трафопостове и присъединяване към електроразпределителна мрежа;

- Изграждане на навеси за зарядните станции и електрическите автобуси;

- Задължителни застраховки за първата година на експлоатация на електрическите автобуси;

Към края на отчетния период се изпълняват следните дейности, представляващи части от Проекта:

- Повишаване на електрическите мощности, прокарване на трасе, изграждане на нови трафопостове и присъединяване към електроразпределителна мрежа

- Изграждане на навеси за зарядните станции и електрическите автобуси в АП „Земляне“.

Обновеният автобусен парк, както и диверсификацията на горивните бази налага разширение, обновяване и изграждане на нови съоръжения. За повишаване качеството на транспортната услуга дружеството има реална нужда от инвестиции, чрез които да постигне по-добри резултати.

Инвестиционната програма предвижда:

- повишаване енергийните мощности в поделенията;

- изграждане и въвеждане в експлоатация на нови зарядни комплекси за електробуси;

- изграждане и въвеждане в експлоатация на нов компресор за природен газ в АП Дружба;

- извършване на енергийно обследване на сградния фонд на дружеството и изготвяне на програма за енергийната му ефективност;

- възстановяване носимостта на асфалтовите настилки в поделенията

Дружеството е разработило Бизнес план за 2023 година, както и е предоставило на вниманието на СО коригиран такъв, във връзка с относителното стабилизиране в цените на енергоносителите и промяната в РЗ по „Споразумение за сътрудничество между Столична община, Синдикалните организации и транспортните дружества към Решение № 125 по Протокол № 71 на Столичен общински съвет от 23.02.2023 год”.

Въпреки наложените ограничения, предизвикани от повишената инфлация, увеличението на цените на всички енергоносители, както и значителните финансови затруднения, дружеството успешно изпълнява ангажиментите си по договора за ОПП. Приоритет за ръководството на дружеството е опазване на живота и здравето на хората.

КЛЮЧОВИ УПРАВЛЕНСКИ ПОКАЗАТЕЛИ НА ДРУЖЕСТВОТО КЪМ 30.09.2023 Г.

Таблица 9

ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ЛИКВИДНОСТ:	30.09.2023 г.	30.09.2022 г.
Коефициент на обща ликвидност	0,36	0,39
Коефициент на бърза ликвидност	0,26	0,32
Коефициент на абсолютна ликвидност	0,06	0,01
Коефициент на незабавна ликвидност	0,06	0,01

1. Към 30.09.2023 г. стойността на **коефициента на обща ликвидност** на „СТОЛИЧЕН АВТОТРАНСПОРТ“ ЕАД е 0,36 и отчита леко намаление в сравнение със стойността от 0,39 отчетена към 30.09.2022 г. Спадът в стойността на коефициента се дължи на намаление на текущите активи спрямо 30.09.2022 г. с 11,59 % при намаление стойността на текущите пасиви на компанията с 4,20 %.

2. **Коефициентът на бърза ликвидност** представя съотношението между текущите активи минус материалните запаси към текущите пасиви.

Към 30.09.2023 г. стойността на коефициента на бърза ликвидност на „СТОЛИЧЕН АВТОТРАНСПОРТ“ ЕАД е 0,26 и също отчита намаление в сравнение със стойността от 0,32 отчетена към 30.09.2022 г. Намалението в стойността на коефициента се дължи на намаление на текущите активи спрямо 30.09.2022 г. с 11,59 % и намаление на стойността на текущите пасиви на компанията с 4,20 % при увеличение с 30,12 % на материалните запаси.

3. **Коефициентът на абсолютна ликвидност** се изчислява като съотношение на паричните средства и текущите пасиви и изразява способността на дружеството да посреща краткосрочните си задължения с наличните си парични средства.

Към 30.09.2023 г. стойността на коефициента на абсолютна ликвидност е 0,06 и нараства в сравнение със стойността от 0,01 отчетена към 30.09.2022 г. Към 30.09.2023 г. текущите пасиви на „СТОЛИЧЕН АВТОТРАНСПОРТ“ ЕАД намаляват, като паричните средства нарастват с 452,50 %.

4. **Коефициентът на незабавна ликвидност** изразява съотношението между краткосрочните вземания и паричните средства и текущите пасиви на дружеството.

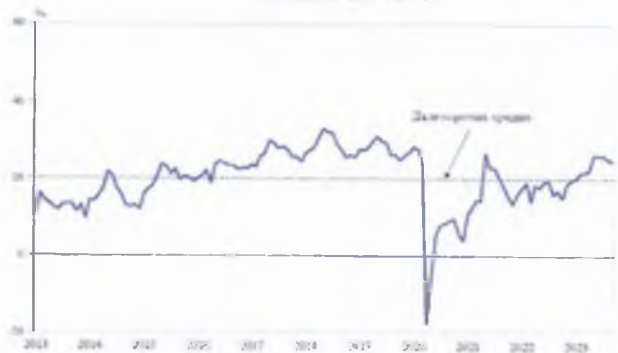
III. ОПИСАНИЕ НА ОСНОВНИТЕ РИСКОВЕ И НЕСИГУРНОСТИ, ПРЕД КОИТО Е ИЗПРАВЕНО „СТОЛИЧЕН АВТОТРАНСПОРТ” ЕАД ПРЕЗ СЛЕДВАЩИЯ ФИНАНСОВ ПЕРИОД

СИСТЕМАТИЧНИ РИСКОВЕ

Систематичните рискове са свързани с пазара и макросредата, в която Дружеството функционира, поради което те не могат да бъдат управлявани и контролирани от мениджмънта на компанията. Систематични рискове са: политическият риск, макроикономическият риск, инфлационният риск, валутният риск, лихвеният риск, данъчният риск.

Таблица 14

Вид риск	Описание
ПОЛИТИЧЕСКИ РИСК	Политическият риск е вероятността от смяна на правителството или от внезапна промяна в неговата политика, от възникване на вътрешнополитически сътресения и неблагоприятни промени в европейското и/или националното законодателство, в резултат на което средата, в която оперират местните стопански субекти да се промени негативно, а инвеститорите да понесат загуби. Политическата нестабилност може да окаже влияние на макроикономическия растеж и бизнес средата в България. В тази връзка, в случай че се създаде несигурност в българската икономика – относно фискалната и/или паричната политика, върховенството на закона и правоприлагането, нивото на корупция и бюрократични тежести и др. – това може да доведе до спад на инвестициите, изтичане на капитали от страната и по-консервативно поведение от страна на инвеститори/клиенти. Това от своя страна може да доведе до забавяне на икономическия растеж или дори до рецесия и намаляване на заетостта и разполагаемия доход, което ще намали икономическата активност и ще влоши кредитоспособността на определени икономически субекти. В тази връзка е възможно, някои субекти да отчетат по-слаби финансови резултати от очакваното. След три неуспешни опита на политически партии да съставят кабинет, бяха проведени предсрочни парламентарни избори на 2 април 2023 г. Към датата на изготвяне на настоящия документ е налице работещо българско правителство, подкрепено от най-големите парламентарни групи в българския парламент. Невъзможността да се прогнозира продължителността на функциониране на новото българско правителство, предвид постоянните противоречия между политическите партии застанали зад него в Народното събрание обуславя и относителната несигурност по отношение на провеждането на държавната политика по овладяване на инфлацията и растящия бюджетен дефицит. Наблюдаваната политическа несигурност поставя под въпрос възможността да се проведат адекватни реформи в администрацията, образованието и здравеопазването, които формират основните бюджетни разходи. Допълнителен бюджетен натиск се явява войната в Украйна и заявеното от новото правителство желание за подкрепа на Украйна с всички възможни средства. През 2023 г. се очаква минимален ръст на brutния вътрешен продукт, което няма да позволи възстановяване на националната икономика вследствие ръста на разходите за енергия и проблемите с веригата на доставки. В тази насока следва да се обърне внимание на действителния растеж – дали същият ще отговори на правителствените прогнози; очакваното покачване на износа; възможността правителството да взема изгодни заеми на международните пазари; полаганите усилия за умерено възстановяване на вътрешното потребление. Несигурността при прилаганите правителствени приоритети поставя под риск и възможността да бъдат извършени реформи в структуроопределящи сектори в страната, с оглед оптимизация на процеса по ефективно усвояване на средства от ЕС. Внимание следва да се обърне върху реформите в неефективната пенсионно-осигурителна система, здравната система и образованието; административната координация и правила при финансирането на проекти, включително подобряване на процеса по отпускане, координиране и управление на средствата от европейските фондове. Основен проблем, който стои пред новото редовно българско правителство е намирането на подкрепа сред парламентарно представените сили в борбата срещу корупцията, като заявленията са в тази връзка да бъдат извършени редица законови промени, включително в Конституцията на Република България.
ОБЩ МАКРОИКОНОМИЧЕСКИ РИСК	По данни на Националния статистически институт от 29.09.2023 г. <i>общият показател на бизнес климата</i> запазва приблизително равнището си от август (от 25.1% на 24.7%), като подобрение е регистрирано единствено в търговията на дребно.

	Бизнес климат – общо Източник: НСИ През септември 2023 г. съставният показател „бизнес климат в промишлеността“ остава на равнището си от предходния месец (от 25.1% на 25.2%). Промислените предприемачи оценяват настоящата производствена активност като понижена, докато очакванията им за дейността през следващите три месеца са благоприятни. Несигурната икономическа среда и недостигът на работна сила са основните фактори, затрудняващи предприятията, посочени съответно от 49.9 и 32.9% от тях. Относно продажните цени в промишлеността мениджърите предвиждат те да останат без промяна през следващите три месеца. През септември 2023 г. съставният показател „бизнес климат в строителството“ запазва нивото си от август (24.7%). Анкетата регистрира намаление на получените нови поръчки през последния месец, което е съпроводено и с влошени очаквания за строителната активност през следващите три месеца. Най-сериозната пречка за развитието на бизнеса продължава да е несигурната икономическа среда, посочена от 62.2% от предприятията. На второ и трето място са цените на материалите и недостигът на работна сила. По отношение на продажните цени в строителството прогнозите на мениджърите са за известно увеличение, макар преобладаващата част от тях да очакват запазване на тяхното равнище през следващите три месеца. През септември 2023 г. съставният показател „бизнес климат в сектора на услугите“ (без търговия) намалява с 3.3 пункта (от 16.6% на 13.3%) в резултат на резервираните оценки и очаквания на мениджърите за бизнес състоянието на предприятията. Относно търсенето на услуги настоящата тенденция се оценява като леко намалена, докато очакванията за следващите три месеца са благоприятни. Най-сериозните затруднения за бизнеса продължават да са несигурната икономическа среда и конкуренцията в бранша. Последната анкета отчита нарастване и на отрицателното въздействие на фактора „недостиг на работна сила“. По отношение на продажните цени в сектора мениджърите очакват запазване на тяхното равнище през следващите три месеца. Според макроикономическите прогнози на експертите от Евросистемата, изложени в Икономически бюлетин бр. 6/2023 на Европейската централна банка, средногодишният растеж на реалния БВП се очаква да се забави – от 3,4% през 2022 г. до 0,7% през 2023 г., след което да се възстанови до 1,0% през 2024 г. и до 1,5% през 2025 г. В сравнение с прогнозите на експертите от Евросистемата от юни 2023 г. прогнозата за растежа на реалния БВП е ревизирана надолу с 0,2 процентни пункта за 2023 г., 0,5 процентни пункта за 2024 г. и 0,1 процентни пункта за 2025 г, което се дължи на значителното понижаване на краткосрочната прогноза предвид влошените показатели от проучванията, по-строгите условия за финансиране, включително по-неблагоприятните условия за кредитиране, както и по-високия обменен курс на еврото.
ЛИХВЕН РИСК	Лихвеният риск е свързан с възможни, евентуални, негативни промени в лихвените нива, установени от финансовите институции на Република България. На своето заседание на 14 септември 2023 г. Управителният съвет на Европейската Централна Банка реши да повиши трите основни лихвени проценти на ЕЦБ с 25 базисни точки. Според експертите на ЕЦБ повишаването на лихвените проценти отразява оценката му на перспективите за инфлацията предвид постъпващата икономическа и финансова информация, динамиката на базисната инфлация и силата на предавателния механизъм на паричната политика. Макроикономическите прогнози за еврозоната на експертите на ЕЦБ от септември 2023 г. предвиждат годишна инфлация от 5,6% през 2023 г., 3,2% през 2024 г. и 2,1% през 2025 г. Това представлява корекция нагоре за 2023 г. и за 2024 г. и корекция надолу за 2025 г. Корекцията нагоре за 2023 г. и 2024 г. отразява предимно по-високата

	динамика на енергийните цени. Продължава интензивното пренасяне на ефекта от предходните повишения на лихвените проценти от страна на Управителния съвет. Условиата за финансиране се затегнаха още повече и потискат търсенето, което представлява важен фактор за завръщането на инфлацията към целевото равнище. Ефектът от затягането на паричната политика продължава интензивно да се пренася върху по-общите условия за финансиране. Финансирането отново стана по-скъпо за банките, тъй като вложителите заменят овърнайт депозитите със срочни депозити, които са с по-високи лихви, а целевите операции по дългосрочно рефинансиране на ЕЦБ се преустановяват. Средните лихвени проценти по кредитите за малкия бизнес и по ипотечните кредити продължиха да се повишават през юли съответно на 4,9% и на 3,8%. Динамиката на кредита продължи да се забавя. Годишният темп на нарастване на кредитите за предприятия се забави до 2,2% през юли спрямо 3,0% през юни. Кредитите за домакинствата също нараснаха, но не така осезаемо, с 1,3% спрямо 1,7% през юни. ОСНОВЕН ЛИХВЕН ПРОЦЕНТ <table border="1"><thead><tr><th>Месец</th><th>Основен лихвен процент (%)</th></tr></thead><tbody><tr><td>Януари 2022</td><td>0.10</td></tr><tr><td>Февруари 2022</td><td>0.10</td></tr><tr><td>Март 2022</td><td>0.10</td></tr><tr><td>Април 2022</td><td>0.10</td></tr><tr><td>Май 2022</td><td>0.10</td></tr><tr><td>Юни 2022</td><td>0.10</td></tr><tr><td>Юли 2022</td><td>0.10</td></tr><tr><td>Август 2022</td><td>0.10</td></tr><tr><td>Септември 2022</td><td>0.10</td></tr><tr><td>Октомври 2022</td><td>0.10</td></tr><tr><td>Ноември 2022</td><td>0.10</td></tr><tr><td>Декември 2022</td><td>0.10</td></tr><tr><td>Януари 2023</td><td>4.00</td></tr></tbody></table> — Основен лихвен процент (01.01.2022 - 01.01.2023) г. *Източник: БНБ	Месец	Основен лихвен процент (%)	Януари 2022	0.10	Февруари 2022	0.10	Март 2022	0.10	Април 2022	0.10	Май 2022	0.10	Юни 2022	0.10	Юли 2022	0.10	Август 2022	0.10	Септември 2022	0.10	Октомври 2022	0.10	Ноември 2022	0.10	Декември 2022	0.10	Януари 2023	4.00
Месец	Основен лихвен процент (%)																												
Януари 2022	0.10																												
Февруари 2022	0.10																												
Март 2022	0.10																												
Април 2022	0.10																												
Май 2022	0.10																												
Юни 2022	0.10																												
Юли 2022	0.10																												
Август 2022	0.10																												
Септември 2022	0.10																												
Октомври 2022	0.10																												
Ноември 2022	0.10																												
Декември 2022	0.10																												
Януари 2023	4.00																												
ИНФЛАЦИОНЕН РИСК	Инфлационният риск представлява всеобщо повишаване на цените, при което парите се обезценяват и съществува вероятност от понасяне на загуба от домакинствата и фирмите. По данни на НСИ, през януари 2023 г. месечната инфлация е 1.4% спрямо предходния месец, а годишната инфлация за януари 2023 г. спрямо януари 2022 г. е 16.7%. Средногодишната инфлация за периода февруари 2022 - януари 2023 г. спрямо периода февруари 2021 - януари 2022 г. е 15.9%. По данни на НСИ, през януари 2023 г. месечната инфлация, измерена с хармонизирания индекс на потребителските цени (ХИПЦ), е 1.5% спрямо предходния месец, а годишната инфлация за януари 2023 г. спрямо януари 2022 г. е 14.1%. Средногодишната инфлация за периода февруари 2022 - януари 2023 г. спрямо периода февруари 2021 - януари 2022 г. е 13.5%. През февруари 2023 г. месечната инфлация е 0.8% спрямо предходния месец, а годишната инфлация за февруари 2023 г. спрямо февруари 2022 г. е 16.0%. Инфлацията от началото на годината (февруари 2023 г. спрямо декември 2022 г.) е 2.1%, а средногодишната инфлация за периода март 2022 - февруари 2023 г. спрямо периода март 2021 - февруари 2022 г. е 16.4%. Според хармонизирания индекс на потребителските цени през февруари 2023 г. месечната инфлация е 0.7% спрямо предходния месец, а годишната инфлация за февруари 2023 г. спрямо февруари 2022 г. е 13.7%. Инфлацията от началото на годината (февруари 2023 г. спрямо декември 2022 г.) е 1.9%, а средногодишната инфлация за периода март 2022 - февруари 2023 г. спрямо периода март 2021 - февруари 2022 г. е 14.0%. През март 2023 г. месечната инфлация е 0.5% спрямо предходния месец, а годишната инфлация за март 2023 г. спрямо март 2022 г. е 14.0%. Инфлацията от началото на годината (март 2023 г. спрямо декември 2022 г.) е 2.6%, а средногодишната инфлация за периода април 2022 - март 2023 г. спрямо периода април 2021 - март 2022 г. е 16.5%. Според ХИПЦ през март 2023 г. месечната инфлация е 0.6% спрямо предходния месец, а годишната инфлация за март 2023 г. спрямо март 2022 г. е 12.1%. Инфлацията от началото на годината (март 2023 г. спрямо декември 2022 г.) е 2.5%, а средногодишната инфлация за периода април 2022 - март 2023 г. спрямо периода април 2021 - март 2022 г. е 14.1%. През април 2023 г. месечната инфлация е 0.3% спрямо предходния месец, а годишната инфлация за април 2023 г. спрямо април 2022 г. е 11.6%. Инфлацията от началото на годината (април 2023 г. спрямо декември 2022 г.) е 3.0%, а средногодишната инфлация за периода май 2022 - април 2023 г. спрямо периода май 2021 - април 2022 г. е 16.3%. Според ХИПЦ през април 2023 г. месечната инфлация е 0.5% спрямо предходния месец, а																												

	ИНФЛАЦИЯ *Източник: НСИ
ВАЛУТЕН РИСК	Експозицията към валутния риск представлява зависимостта и ефектите от изменението на валутните курсове. Систематичният валутен риск е вероятността от евентуална промяна на валутния режим на страната (валутен борд), което би довело или до обезценяване на лева или до поскъпване на лева спрямо чуждестранните валути. Валутният риск ще има влияния върху компании, имащи пазарни дялове, плащанията на които се извършват във валута, различна от лева и еврото. Българският лев е фиксиран към еврото в съотношение EUR 1 = BGN 1.95583, а Българската народна банка е длъжна да поддържа ниво на българските левове в обръщение, равно на валутните резерви на банката, рискът от обезценяване на лева спрямо европейската валута е минимален и се състои във евентуално предсрочно премахване на валутния борд в страната. Очакванията са валутният борд да бъде отменен при приемането на еврото в България за официална платежна единица. На свое заседание на 30.06.2021 г. Координационният съвет за подготовка на Република България за членство в еврозоната прие проект на Национален план за въвеждане на еврото в Република България. Ангажиментът на България за приемане на единната европейска валута е препотвърден в Договора за присъединяването на Република България и Румъния към Европейския съюз, след като първоначално е заявен при започване на преговорите на страната ни за членство в ЕС. Подготовката за присъединяването на България към еврозоната е при целева дата 1 януари 2025 година. Промените се правят в постановление на Министерския съвет за създаване на координационен съвет за подготовката ни за членство в еврозоната, представен за обществено обсъждане. Страната ни изпусна предишната целева дата за въвеждането на еврото у нас - 1 януари 2024 година, след като служебното правителство не подаде доклад за изпълнението на критериите за членство в еврозоната през февруари. Въвеждането на еврото е планирано без преходен период, като датата на приемане на еврото ще съвпада с въвеждането му като официална разплащателна единица. Превалутирането ще се извършва чрез прилагането на неотменимо фиксирания валутен курс между еврото и лева. А след въвеждане на еврото в рамките на месец левът и еврото ще бъдат едновременно законно платежно средство. Националният план за въвеждане на еврото в България е стратегическият документ, въз основа на който ще се реализира оперативната работа за замяна на лева с еврото. Документът е подготвен и приет в срока – 30 юни 2021 г., поставен в Постановление № 103 на МС от 25 март 2021 г. за изменение и допълнение на Постановление № 168 на Министерския съвет от 2015 г. за създаване на Координационен съвет за подготовка на Република България за членство в еврозоната (ДВ, бр. 52 от 2015 г.). На 11.11.2022 г. беше приета от Координационния съвет за подготовка на Република България за членство в еврозоната Комуникационната стратегия за информация и публичност на присъединяването на България към еврозоната. Приемането на Комуникационната стратегия е важна стъпка по пътя на присъединяване на страната ни към еврозоната и кореспондира с приетото на 27.10.2022 г. решение на Народното събрание, с което се задължава Министерският съвет, в координация с Българската народна банка, да ускори консултациите и преговорите с европейските институции и да ускори техническата подготовка за въвеждане на еврото. Тя се основава на приетия от Министерския съвет Национален план за въвеждане на еврото в Република България и описва принципите и задачите на цялостна информационна и комуникационна кампания; отговорните институции, които ще изпълняват отделните дейности в рамките на цялостната кампания; етапите за изпълнение на дейностите; целевите групи; каналите за разпространение на информацията и др. На 23.02.2023 г. в речта си в УНСС изпълнителният заместник-председател на ЕК Валдис Домбровскис отбеляза, че неблагоприятните външни обстоятелства водят до забавяне на плановете за присъединяване на България към еврото. Присъединяването към еврозоната обаче следва да остане крайната цел и следва да се осъществи веднага след като бъдат

	изпълнени всички условия. Домбровски подчерта, че Европейската комисия ще продължи да работи в тясно сътрудничество с България в подкрепа на усилията ѝ за присъединяване към еврозоната. На 13.05.2023 г. Международната рейтингова агенция Fitch Ratings потвърди дългосрочния кредитен рейтинг на България в чуждестранна и местна валута 'BBB' с положителна перспектива. Рейтингът на България е подкрепен от силната външна и фискална позиция на страната в сравнение с държавите със същия рейтинг, надеждната политическа рамка от членството в ЕС и дългогодишното функциониране на режима на паричен съвет. От друга страна, ниският дял на инвестициите спрямо БВП и неблагоприятните демографски фактори тежат на потенциалния икономически растеж и на публичните финанси в дългосрочен период. Положителната перспектива отразява плановете за членство на страната в еврозоната, което може да доведе до по-нататъшни подобрения в показателите за външната позиция на страната. Въпреки поредицата от предсрочни парламентарни избори през последните две години, от рейтинговата агенция вярват, че ключовите политически партии остават ангажирани с приемането на еврото. Според Fitch Ratings, необходимите законодателни изменения трябва да бъдат приети след като политическата среда се стабилизира, като рисковете около датата за влизане в еврозоната са свързани главно с изпълнението на критериите за ценова стабилност. От Fitch Ratings прогнозираят средногодишна инфлация (ХИПЦ) от 9,6 % през 2023 г. (текуща медианна стойност от 6,4 % за държавите с рейтинг „BBB“), при 13 % през 2022 г. Прогнозира се растежът на БВП да се забави до 1,3 % през 2023 г. от 3,4 % през 2022 г. Анализаторите от рейтинговата агенция, очакват рязко намаляване на запасите, които фирмите поддържат и забавяне на растежа на частното и публичното потребление. Основни фактори, които биха могли да доведат до положителни действия по рейтинга, са: напредък към присъединяването към еврозоната, включително увереност, че България отговаря на критериите за членство и срока за приемане на еврото; подобряване на потенциала за растеж на икономиката, например чрез въвеждане на структурни и управленски реформи за подобряване на бизнес средата и/или ефективно използване на средствата от ЕС. Фактори, които биха могли да доведат до негативни действия по рейтинга, са: липса на напредък в присъединяването към еврозоната поради постоянна политическа нестабилност или неизпълнение на критериите за конвергенция; по-ниски перспективи за растеж в средносрочен период, предизвикани например от значителен неблагоприятен макроикономически шок или инфлация, която се е задържала на високи нива. По данни на БНБ от 29.09.2023 г. brutният външен дълг в края на юли 2023 г. възлиза на 43 064.1 млн. евро (45.1% от БВП2), което е с 965.3 млн. евро (2.3%) повече в сравнение с края на юли 2022 г. (42 098.8 млн. евро, 49.8% от БВП). В края на юли 2023 г. краткосрочните задължения са 7 199.9 млн. евро (16.7% от brutния дълг, 7.5% от БВП) и се понижават с 1 294 млн. евро (15.2%) спрямо юли 2022 г. (8 493.9 млн. евро, 20.2% от дълга, 10% от БВП). Дългосрочните задължения възлизат на 35 864.2 млн. евро (83.3% от brutния дълг, 37.5% от БВП), като се повишават с 2 259.3 млн. евро (6.7%) спрямо края на юли 2022 г. (33 605 млн. евро, 79.8% от дълга, 39.7% от БВП).
ДАНЪЧЕН РИСК	От определящо значение за финансовия резултат на компаниите е запазването на текущия данъчен режим. Няма гаранция, че данъчното законодателство, което е от пряко значение за дейността на Дружеството, няма да бъде изменено в посока, която да доведе до значителни непредвидени разходи и съответно да се отрази неблагоприятно на неговата печалба. Системата на данъчно облагане в България все още се развива, в резултат на което може да възникне противоречива данъчна практика.
ВЛИЯНИЕ НА СЪБИТИЯТА В УКРАЙНА И ПОСЛЕДИЦИТЕ ОТ COVID-19	Високото ниво на несигурност, съчетано със значително повишаване на волатилността на пазарите на ценни книжа през 2022 г., войната в Украйна, високите разходи за суровини и енергия в Европа, покачването на лихвените проценти и преминаването към политика на изтегляне на свръх-ликвидността от страна на централните банки, ограничава икономическия растеж, което ще продължи като тенденция и през 2023 г. Всички тези фактори ще повлияят отрицателно на глобалното търсене, поради което очакванията са да е налице само умерен растеж за глобалната икономика през 2023 г. Геополитическият риск може да намали икономическия растеж и в комбинация с потенциала от въздействието върху цените на суровините и нарастването на протекционизма може да има сериозни отрицателни последици за общите икономически и банкови дейности. Причина за безпокойство и негативно проявление върху дейността на някои икономически субекти и през текущото тримесечие продължават да включват:

	- войната в Украйна; - продължаващи търговски проблеми между САЩ, Канада и Китай, с потенциално отрицателно въздействие върху веригите за доставки; - несъгласие с тавана на федералния дълг на САЩ, което може да причини нестабилност на световните пазари; - нарастващи граждански вълнения и активизъм в световен мащаб; - напрежение в Близкия изток. От началото на 2023 г. глобалната икономика е изправена пред набор от рискове, които изглеждат едновременно нови и добре познати. Светът е изправен пред рискове като инфлация, високи цени на горива и ресурси, търговски войни, изтичане на капитали от нововъзникващите пазари, широко разпространени социални вълнения, геополитическа конфронтация. Рисковете се засилват, предвид очакваните неустойчиви нива на дълга, съчетано с нисък растеж, ниски глобални инвестиции и деглобализация. В свой доклад за глобалните рискове през 2023 г. Световният икономически форум предупреждава, че разходите за живот ще доминират глобалните рискове през следващите две години, докато ефектът от неуспехите на действията на държавите в областта на климата ще доминира през следващото десетилетие. Икономическите последици от COVID – 19 и войната в Украйна доведоха до рязко нарастваща инфлация, бързо нормализиране на паричните политики, съчетано с нисък растеж и ниски инвестиции. Правителствата и централните банки могат да се сблъскат с упорит инфлационен натиск през следващите две години, като се отчита и потенциалът за продължителна война в Украйна, продължаващите затруднения вследствие на пандемията и икономическата война, стимулиращи прекъсването на веригата на доставки. Рисковете за влошаване на икономическите перспективи също се очертават като големи. Грешното калибриране между паричната и фискалната политика ще повиши вероятността от ликвидни шокове, сигнализирайки за по-продължителен икономически спад и дългови затруднения в глобален мащаб. Продължаващата инфлация, движена от предлагането, може да доведе до стагфлация, чиито социално-икономически последици могат да бъдат тежки, предвид безпрецедентно високите нива на публичен дълг. Дори, ако някои икономики претърпят по-мекото от очакваното икономическо приземяване, краят на ерата на ниските лихвени проценти се очаква да има значителни последици за правителствата, бизнеса и хората. Ефектите от това ще бъдат усетени най-остро от най-уязвимите части на населението във вече нестабилните държави, допринасяйки за нарастваща бедност, глад, насилствени протести и политическа нестабилност. Правителствата ще продължават да се сблъскват с опасно балансиране между защитата на голяма част от гражданите си от постоянно покачващите се разходи за живот и посрещането на разходите за обслужване на дълга, тъй като приходите ще бъдат подложени на натиск от икономически спад, все по-спешен преход към нови енергийни системи и малко стабилна геополитическа среда. Очертаващата се нова икономическа ера може да задълбочи различията между богатите и бедните страни и да бъде основа за връщане назад в човешкото развитие от десетилетия. Геополитическата фрагментация ще доведе до геоекономическа война и ще увеличи риска от конфликти между различни области. Същевременно, водените икономически политики ще се използват за отбрана, за изграждане на самодостатъчност и суверенитет от съпернически сили. Тъй като геополитиката надделява над икономиката, по-вероятно е по-дългосрочно нарастване на неефективното производство и нарастващи цени.
РИСК ОТ ПОКАЧВАНЕ НА ЦЕНИТЕ НА ЕЛЕКТРОЕНЕРГИЯТА	Покачването на цените на тока и енергоносителите, което се засили особено отчетливо след инвазията на Русия в Украйна, оказаха натиск върху европейските потребители, след две години на коронавирус, блокиране на производството и проблеми с трудовата заетост. Цените на едро на природния газ се повишиха значително през 2022 г., като последващото намаление в цената на природния газ не компенсира предходното рязко увеличение. Волатилността при цените на енергоносителите се повлия и от необичайно ниските складови наличности, повишеното търсене от страна на икономиките, излизаци от пандемията и минималните или преустановени доставки от Русия. Тези процеси водят неминуемо до повишаване на инфлацията, като европейската икономика е подложена на натиск от свиването на покупателната способност на потребителите. По оценки на анализатори енергийната криза може да свали до 1% от brutния вътрешен продукт, като въздействието ѝ ще бъде различно в отделните страни, а правителствената подкрепа може да намали сериозните негативни последици. Във връзка с постоянно нарастващите цени на енергийните ресурси се прие и приложи програма за компенсации на бизнеса. Финансовият източник за тези компенсации са приходите във фонда „Сигурност на електроенергийната система“, държавните енергийни

	дружества под шапката на Български енергиен холдинг, както и държавния бюджет. С последващо изменение в програмата през м. юни 2022 г. се заложи подпомагането на всички небитови потребители да продължи, като целта е да се намалят негативните последици от съществените и неблагоприятни колебания на цените на електрическата енергия на свободния пазар.
--	--

НЕСИСТЕМАТИЧНИ РИСКОВЕ

Специфичните рискове за дейността на „СТОЛИЧЕН АВТОТРАНСПОРТ“ ЕАД произтичат от естеството на основната дейност на дружеството, както и от силната зависимост на компанията от националната регулация в областта на транспортната дейност.

СЕКТОРЕН РИСК

„СТОЛИЧЕН АВТОТРАНСПОРТ“ ЕАД е основно структурно звено от единната система за градски пътнически транспорт в София. Дружеството е зависимо от общите тенденции в сектора на автотранспортната дейност. В тази насока целта на ръководство на Дружеството е оптимизация на финансирането за реализиране на по-високо качество на транспортното обслужване и постигане на икономическа и социална ефективност, отговарящи на изискванията на потребителите.

Предимство за дружеството създават активните мерки, предприети от ръководство на дружеството в насока обновяване на автобусния парк на „Столичен Автотранспорт“ ЕАД.

РЕГУЛАТОРЕН РИСК (ПРОМЯНА В НОРМАТИВНАТА УРЕДБА)

София притежава най-голямата и най-сложната градска транспортна система в България. Тази система е единна и включва: автобусен, трамваен, тролейбусен транспорт и метрополитен.

В случай, че бъдат приети законодателни промени, както и такива, свързани с регулаторните изисквания на Столична община, въвеждащи по-рестриктивен нормативен режим за осъществяване на дейността на дружеството, това ще доведе до допълнителни затруднения за компанията.

РИСК ОТ ПОКАЧВАНЕ НА ЦЕНИТЕ НА ГОРИВАТА

През последните две години енергийните цени се оказаха второто голямо предизвикателство пред икономиките след пандемията. Натискът над цените се увеличи след нахлуването на Русия в Украйна и горивата стремително поскъпнаха. Тенденцията не подмина и страната ни. В началото на 2023 г. започна стабилизиране на цените като по данни на специализираната платформа Fuelo от януари 2023 година до юни 2023 година средната цена на масовия бензин А95 се промени от 2,62 лв./л на 2,56 лв./л, а дизелът – от 2,97 лв./л на 2,46 лв./л. През последното тримесечие отново започна покачване на цените като в края на м. септември средната цена на А95 е 2,87 лв./л, а на дизела – 2,89 лв.

Данните от последните месеци показват, че цените на горивата са колебливи и очакванията са, че ще продължават да растат до края на 2023 г. заради наложените санкции на руския нефт и газ. За увеличението на цените допълнително ще допринесе и ситуацията в Китай. Според международни експерти отварянето на китайската икономика до предкризисните нива ще доведе до повишаване на цените поради намаляване на предлагането и координирано изтегляне на петрол от стратегическите резерви на Китай. Прогнозата на Федералния резерв на САЩ е повишаване на лихвените проценти и успешно икономическо отваряне на Китай, което ще доведе до покачване на цената на суровия петрол.

СТОЛИЧЕН АВТОТРАНСПОРТ“ ЕАД е дружество, чиято дейност е изключително зависима от цените на горивата. В тази връзка ръководството ще следи тенденциите и при необходимост ще изготви специален план за действие за минимизиране на загубите от покачването на цените на горивата.

ЗАВИСИМОСТ ОТ КЛЮЧОВ ПЕРСОНАЛ

Напускането или освобождаването на ключови служители, заети с основната дейност би могло в краткосрочен план да окаже негативно влияние върху плавното осъществяване на дейността на дружеството и на качествено рeализиране на предприетия пакет от мерки за подобряване състоянието на „СТОЛИЧЕН АВТОТРАНСПОРТ“ ЕАД.

С оглед ограничаване негативното въздействие на този риск „СТОЛИЧЕН АВТОТРАНСПОРТ“ ЕАД е изградило комплексна вътрешна организация, която гарантира до голяма степен дългосрочното изпълнение на ангажиментите на дружеството към нейните служители.

Правата и задълженията на работниците и служителите са уредени чрез колективен трудов договор, като по този начин и чрез поетите ангажименти от страна на дружеството се управлява този риск.

ЕКОЛОГИЧЕН РИСК

Екологичният риск се свързва със замърсяването на околната среда и своевременните мерки за нейното опазване. Във връзка с това „СТОЛИЧЕН АВТОТРАНСПОРТ“ ЕАД развива своята дейност, съобразявайки се с изискванията за опазване на околната среда.

Дейностите свързани с опазването на околната среда от вредностите при изпълнение на производствените задачи са насочени в следните направления:

1. Намаляване вредностите от транспортните средства.

Дейностите по намаляване на вредностите от транспортните средства са насочени в следните направления:

- ✓ подновяване на парка с автобуси по изискванията на Европейското законодателство и съгласно подписаните международни споразумения за ограничаване на вредните емисии;
- ✓ използване на алтернативно газово гориво (природен газ) и доставка на автобуси с чисто газови двигатели;
- ✓ използване на автобуси с електрическо задвижване вместо класическите двигатели с вътрешно горене;
- ✓ използване на евро-дизел и подобрители за оптимизиране изгарянето на течните горива;
- ✓ ограничаване работата и отчисляване на автобусите с влошени екологични показатели;
- ✓ оптимизиране работата на возилата и намаляване средния експлоатационен разход на дизелово гориво;
- ✓ използване на външни автомобилни гуми с по-износоустойчиви протектори.

На територията и на трите поделения на Дружеството има изградени и действащи АГКС, за зареждане на автобуси със сгъстен природен газ и постове за зареждане на автобуси с електрическо задвижване.

2. Други дейности по намаляване замърсяването на околната среда.

За намаляване замърсяването на околната среда от производствената дейност по изпълнението на транспортната задача, се извършват следните дейности:

- ✓ организирано е разделно събиране на отпадъците от сервизния и битовия сектор;
- ✓ перманентен мониторинг на локалните пречиствателни съоръжения за отпадни води от сервизната дейност и гаражните площадки;
- ✓ организирани са специализирани площадки с ограничен достъп, за временно съхранение на отпадъците до извозването им от специализирани фирми.

ЛИКВИДЕН РИСК

Ликвидният риск се свързва с възникване на трудности, при които Дружеството да не може да погасява своите задължения и да посреща нуждите си от ликвидни средства. Ръководството редовно следи сроковете за плащане на задълженията си към контрагенти, установени индивидуално или на групи, както и входящите и изходящи парични потоци, възникващи в хода на оперативната дейност и използва тази информация за контрол на ликвидния риск.

ОТЧИТАНЕ ВЛИЯНИЕТО НА КОНФЛИКТА В УКРАИНА ВЪРХУ ДЕЙНОСТТА НА ДРУЖЕСТВОТО

Затихването на пандемията се застъпи с началото на войната Русия – Украйна. Събитията, свързани с военната инвазия на Русия в Украйна са динамични и непредвидими, като Дружеството е засегнато пряко от тези събития, доколкото по-голяма част от формираната годишна инфлация се дължи на цената на електрическата енергия, съответно цената на вноса на природен газ, като основен източник за производство на електрическа енергия. В тази връзка повишаване на приходите на дружеството над нивата на разходите на дружеството продължават да е основно предизвикателство пред ръководството.

Независимо от това и предвид бързите и резки промени в икономическата обстановка в страната, ръководството на Дружеството ще продължи да наблюдава икономическата ситуацията, както и преките и косвени ефекти върху дейността на Дружеството от нарушените икономически отношения вследствие на войната в Украйна.

IV. АНАЛИЗ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ФИНАНСОВИТЕ И НЕФИНАНСОВИТЕ ЦЕЛИ

През деветмесечието на 2023 г. се реализираха следните действия по изпълнение на поставените пред дружеството цели:

1. По отношение на изпълнението на възложената транспортна задача:

- осигуряване на надежден и качествен транспорт на територията на Столична община;
- обновяване на автобусния парк и увеличение на автобусите, движещи се по определени натоварени линии;
- извършения през отчетния период на 2023 г. маршрутен пробег е в размер на 99,79% от действителният план по действащи разписания. Извършен е и допълнителен заместващ пробег поради ремонт или аварии в релсовия път на останалите столични транспортни дружества;
- с повишаване интензивността на общия автомобилен поток по трасетата на маршрутните линии от автобусния обществен транспорт, се наблюдава увеличаване на общия брой регистрирани ПТП с участие на МПС на Дружеството на база извършен пробег, но в рамките на общата превозна дейност, допуснатите ПТП и нанесените телесни повреди при тях по вина на водачите, определят "Столичен Автотранспорт" ЕАД като не рисков транспортен оператор за обществен транспорт;
- превозният процес на целия автотранспорт се контролира и управлява от автоматизирана система на "Център за градска мобилност" ЕАД, която обхваща всички автобуси за обществен пътнически превоз на дружеството. Информация за местоположението на автобусите се подава от бордовите устройства на AVL система.

2. По отношение на опазване на околната среда:

- обновяването на автобусния парк се извършва с електроавтобуси или такива с двигатели работещи с природен газ;

- въведен е режим за приоритетно използване на автобуси, отговарящи на екологичните стандарти, съответно намаляване използването на автобуси със завишен разход на дизелово гориво, като автобусите с най-лоши екологични характеристики се извеждат от експлоатация;

- на територията на гаражните и ремонтни площадки е въведен режим за събиране, временно съхранение и пречистване на отпадъците и отпадните води, съобразен със законовите изисквания за опазване на околната среда.

3. По отношение на управлението на човешките ресурси:

- въпросът с недостига на водачи, който в значителна степен беше решен по време на пандемията отново е актуален. През отчетния период на 2023 г. броя на водачите е по-малък - с 11,25 % в сравнение на същия период на 2022 г., което е последица от недостига на водачи в целия Европейски съюз;

- основната месечна заплата на всички работници и служители в Дружеството е увеличи със 150 лева, считано от 01.03.2023 год. и с още 150 лева, считано от 01.09.2023 год., съгласно Споразумение за сътрудничество №СОА23-ДГ56-527/13.03.2023 г. между Столична община, Синдикалните организации и транспортните дружества;

- в дружеството са предприети адекватни мерки, насочени към превенция на професионалните заболявания и опазване на живота и здравето на работниците и служителите.

4. По отношение изпълнението на финансовите цели пред дружеството:

- „СТОЛИЧЕН АВТОТРАНСПОРТ” ЕАД за деветмесечието на 2023 г. реализира с 1,08% по малко приходи от дейността и отчете с 6,12% по малко разходи за дейността в сравнение с деветмесечието на 2022 г. Намален е отрицателния финансов резултат за отчетния период с 52,31% в сравнение със същия период на 2022 г., с което Дружеството изпълни една от основните си финансова цел

През отчетния период Дружеството успешно изпълни ангажиментите си по договора за ОПП, въпреки значителните финансови затруднения в резултат на рязкото увеличение на разходите за материали, което е пряко свързано с войната в Украйна и повишаване цените на електрическата енергия, дизеловото гориво и природния газ.

30.10.2023 г.
гр. София

За "СТОЛИЧЕН АВТОТРАНСПОРТ" ЕАД:

Д-р ик. Слав Монов.....

Изпълнителен член на съвета на директорите

Д-р ик. Илия Гътовски.....

Председател на съвета на директорите

Отчет за финансовото състояние

Активи	Пояснение	30 септември 2023 г. ‘000 лв.	31 декември 2022 г. ‘000 лв.
Нетекущи активи			
Нематериални активи	5	29	16
Имоти, машини и съоръжения	6; 6.1	138 561	141 718
Нетекущи активи		138 590	141 734
Текущи активи			
Материални запаси		4 536	4 724
Търговски вземания		578	632
Вземания от свързани лица		6 835	11 857
Други вземания		1 184	1 288
Пари и парични еквиваленти		2 652	2 191
Текущи активи		15 785	20 692
Общо активи		154 375	162 426

Съставил: _____
Славка Благоева

Изпълнителен директор: _____
д-р ик. Слав Монов

Председател на Съвета на директорите: _____
д-р ик. Илия Гътовски

Отчет за финансовото състояние (продължение)

Собствен капитал и пасиви	Пояснение	30 септември 2023 г. '000 лв.	31 декември 2022 г. '000 лв.
Собствен капитал			
Акционерен капитал		34 117	32 617
Преоценъчен резерв		14 430	14 430
Други резерви	9	14 598	14 598
Натрупана загуба		(69 930)	(64 625)
Общо собствен капитал		(6 785)	(2 980)
Пасиви			
Нетекущи пасиви			
Пенсионни и други задължения към персонала		2 554	2 554
Задължения по финансов лизинг	7.1	45 401	45 259
Задължения към свързани лица		11 343	10 930
Други задължения (финансиране за ДМА)		55 579	47 140
Търговски задължения		2 532	2 512
Отсрочени данъчни пасиви		449	449
Нетекущи пасиви		117 858	108 844
Текущи пасиви			
Провизии		368	389
Пенсионни и други задължения към персонала		9 573	13 110
Задължения по финансов лизинг	7.1	2 477	6 463
Търговски задължения		21 473	21 179
Краткосрочни задължения към свързани лица		3 996	3 710
Данъчни задължения		1 010	371
Други задължения		1 694	1 586
Финансови пасиви		40 591	46 808
Финансиране за ДМА		2 711	9 754
Текущи пасиви		43 302	56 562
Общо пасиви		161 160	165 406
Общо собствен капитал и пасиви		154 375	162 426

Съставил: _____
Слава Благоева

Изпълнителен директор: _____
д-р ик. Слав Монов

Председател на Съвета на директорите: _____
д-р ик. Илия Гътовски

Отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за периода, приключващ на 30 септември

	Пояснение	
	За 9 месеца към	За 9 месеца към
	30.09.2023 г.	30.09.2022 г.
	'000 лв.	'000 лв.
Приходи от продажба на услуги	48 695	40 864
Приходи от финансираня	52 006	61 019
Други приходи	224	149
Общо приходи от оперативна дейност	100 925	102 032
Разходи за материали	(32 218)	(46 357)
Разходи за външни услуги	(3 618)	(3 719)
Разходи за персонала	(51 442)	(47 174)
Разходи за амортизация на нефинансови активи 5, 6, 6, 1	(13 784)	(12 865)
Други разходи	(1 976)	(845)
Общо разходи за оперативна дейност	(103 038)	(110 960)
Печалба (Загуба) от оперативна дейност	(2 113)	(8 928)
Финансови разходи	(3 192)	(2 199)
Общо разходи за дейността	(106 230)	(113 159)
Печалба (Загуба) преди данъци	(5 305)	(11 127)
Печалба (Загуба) за периода	(5 305)	(11 127)
Общо всеобхватна доход за периода	(5 305)	(11 127)

Съставил: _____
Славка Благоева

Изпълнителен директор: _____
д-р ик. Слав Менов

Председател на Съвета на директорите: _____
д-р ик. Илия Гътовски

Отчет за промените в собствения капитал

За деветмесечие към 30 септември 2023 г. Всички суми са представени в '000 лв.	Акционерен капитал	Преоценъчен резерв на нефинансови активи	Други резерви	Неразпределена печалба/ (Натрупана загуба)	Общо собствен капитал
Салдо към 1 януари 2023 г.	32 617	14 430	14 598	(64 625)	(2 980)
Увеличение на капитала с апортна вноска	1 500				1 500
Сделки с едноличния акционер	1 500	0	0	0	1 500
Печалба /Загуба за периода				(5 305)	(5 305)
Общо всеобхватен доход за периода	34 117	14 430	14 598	(69 930)	(6 785)
Салдо към 30 септември 2023 г.	34 117	14 430	14 598	(69 930)	(6 785)

За деветмесечие към 30 септември 2022 г. Всички суми са представени в '000 лв.	Акционерен капитал	Преоценъчен резерв на нефинансови активи	Други резерви	Неразпределена печалба/ (Натрупана загуба)	Общо собствен капитал
Салдо към 1 януари 2022 г.	32 617	14 430	14 438	(53 457)	8 028
Печалба /Загуба за периода				(11 127)	(11 127)
Общо всеобхватен доход за периода	32 617	14 430	14 438	(64 584)	(3 099)
Салдо към 30 септември 2022 г.	32 617	14 430	14 438	(64 584)	(3 099)

Съставил: _____
Славка Благоева

Изпълнителен директор: _____

д-р ик. Слав Монов

Председател на Съвета на директорите: _____

д-р ик. Илия Гътовски

Отчет за паричните потоци за периода, приключваща на 30 септември

Пояснение	За 9 месеца към 30.09.2023 г.	За 9 месеца към 30.09 2022 г.
	'000 лв.	'000 лв.
Оперативна дейност		
Постъпления от клиенти	109 604	86 666
Получени компенсации по ПМС№№ 429 и 151	-	12 601
Плащания към доставчици	(39 840)	(48 126)
Плащания към персонал и осигурителни институции	(54 494)	(50 342)
Възстановени данъци	-	1 095
Плащания за данъци и такси	(2 752)	(185)
Нетен паричен поток от оперативна дейност	12 518	1 709
Инвестиционна дейност		
Получено финансиране за дълготрайни активи	8 883	2 171
Придобиване на имоти, машини и съоръжения	(14 054)	(3016)
Нетен паричен поток от инвестиционна дейност	(5 171)	(845)
Финансова дейност		
Постъпления по заем от свързани лица	1 912	6 100
Плащания по финансов лизинг	(5 834)	(5 387)
Плащания на лихви	(2 964)	(1 875)
Нетен паричен поток от финансова дейност	(6 886)	(1 162)
Нетна промяна в пари и парични еквиваленти	461	(298)
Пари и парични еквиваленти в началото на годината	2 191	778
Парични наличности в края на периода	2 652	480
Пари и парични еквиваленти в края на периода	2 652	480

Съставил:
Славка Благоева

Изпълнителен директор: _____
д-р ик. Слав Монов

Председател на Съвета на директорите: _____
д-р ик. Илия Гътовски